Bijlage 4b bij Nota van Beantwoording Omgevingsvisie Noord-Holland

Beantwoording zienswijzen categorieën 1 tot en met 7

Hieronder volgt het overzicht van de zeven categorieën zienswijzen met min of meer overeenkomstige of vergelijkbare zienswijzen. Voor deze zienswijzen hebben wij onze interne AI-tool DAAN gebruikt om de inhoud te analyseren. Het resultaat daarvan is een overzicht van de overlappende en afwijkende inhoud van de zienswijzen binnen elke categorie. Voor de beantwoording is geen AI-instrument gebruikt.

Het gebruik van AI heeft voordelen, zoals het snel en efficiënt kunnen analyseren van de grote hoeveelheid zienswijzen. Maar het brengt ook nadelen met zich mee. Het resultaat van de analyses is zo goed als de gegevens en instructies die zijn gebruikt. Daarnaast kunnen we niet garanderen dat in de analyses van DAAN alle inhoudelijke punten van de zienswijzen zijn meegenomen. De uitkomsten uit de analyse zijn steekproefsgewijs gecontroleerd en we verwachten dat met het geheel van de Nota van Beantwoording en de antwoorden op de geanalyseerde categorieën alle ingebrachte punten zijn beantwoord, waar dat nodig was.

Categorie 1: Ondersteuning zienswijze Landschap Noord-Holland			
Zienswijzenummer	**Subnummer Zienswijze**	**Inhoud zienswijze**	**Beantwoording**
ZW_1000 t/m ZW_1586	1	*1. De provincie wil meer woningbouw mogelijk maken in Beschermd Landschap.* Ik vraag u om de meest waardevolle landschappen, zoals de binnenduinrand, een aparte status te geven en extra te beschermen. Dit kan door het aanwijzen als “landschapsparels”.	Zie onze algemene beantwoording in de Nota van Beantwoording onder de kop 'Omgevingskwaliteit':Wij koesteren onze landschappen en zoeken altijd naar een balans tussen het beschermen van waarden en ruimte bieden voor ontwikkeling. We zijn van mening dat de wijze waarop wij onze meest waardevolle landschappen beschermen en zorgdragen voor compensatie, in geval van aantasting bij noodzakelijke ontwikkelingen, hierbij passend is. Wij willen daarbij zo min mogelijk onderscheid maken in onze regels voor en binnen de 32 Beschermde Landschappen (BL). Deze landschappen zijn geselecteerd op basis van uitvoerig onderzoek en een interactief proces met stakeholders t.b.v. Kwaliteitsbeeld Noord-Holland 2050 door de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit. Ze zijn allen van hoge tot zeer hoge waarde en worden beschermd vanwege eigen specifieke kernkwaliteiten. Wel doen wij nader onderzoek naar mogelijk aanvullend beleid voor landgoederen, de scheggen van Amsterdam en molenbiotopen. Ten aanzien van het bouwen van woningen in Beschermd Landschap (BL) geldt dat maximaal 25 woningen in of aan de kern of het dorpslint toegestaan zijn, wanneer wordt voldaan aan de voorwaarden die in de omgevingsverordening zijn opgenomen (Artikel 6.59a Activiteiten in Beschermd landschap). Hierin is o.a. vastgelegd dat aantasting van habitat voor weidevogels is uitgesloten; en dat, wanneer er sprake is van aantasting van andere kernkwaliteiten, deze aantasting zoveel mogelijk moet worden beperkt, bij de planuitwerking rekening moet worden gehouden met de kernkwaliteiten, de ontwikkeling natuurinclusief moet worden gebouwd en de afname van water, groen en biodiversiteit moet worden gecompenseerd. Alleen in zeer bijzondere gevallen kan een verzoek bij GS worden ingediend om van de regels af te wijken.
ZW_1000 t/m ZW_1586	2	*2. Veel groene campings zijn de laatste jaren omgezet naar bungalowparken.* Door kampeerterreinen in natuurgebieden aan te wijzen als “beschermd groen”, kan verdere verstening worden voorkomen.	Wij zien naar aanleiding van deze zienswijze geen reden om een extra ruimtelijk regime toe te voegen. Wel is in de Omgevingsvisie toegevoegd dat we opnieuw onze rol gaan pakken bij de opgaven binnen de verblijfsrecreatie, met name ook om waar mogelijk grip te krijgen op de verschillende vormen van transformatie.

ZW_1000 t/m ZW_1586	3	*3. In het concept is weinig aandacht voor weidevogels en de Waddenzee.* Graag meer concrete natuurinclusieve maatregelen voor het herstel van weidevogels. Ook meer bescherming van het landschap van de Wadden een uniek natuurgebied dat alle bescherming verdiend.	In de definitieve tekst komt meer aandacht voor weidevogels. De Waddenzee is van grote ecologische en landschappelijke betekenis. De provincie Noord-Holland is ondertekenaar van de Agenda voor het Waddengebied 2050. In de Agenda voor het Waddengebied 2050 is vastgelegd dat voor de Waddenzee een duurzame bescherming en ontwikkeling als natuurgebied, met behoud van het unieke open landschap, centraal staat. Ook onderschrijven de ondertekenaars van de Agenda dat het Waddengebied onder druk staat door onder meer klimaatverandering, morfologische ontwikkelingen en de economische activiteiten.In het ruimtelijk provinciaal beleid blijven de bescherming, natuurlijke ontwikkeling en landschappelijke kernwaarden van de Waddenzee daarom een zwaarwegend uitgangspunt. Daarbij zijn respect voor de natuurlijke dynamiek en voor de landschappelijke kernwaarden van het UNESCO-werelderfgoed Waddenzee belangrijke ruimtelijke vertrekpunten.
In 138 zienswijzen zijn geheel of gedeeltelijk dezelfde drie punten als in de zienswijzen ZW_1000 tot en met ZW_1586 ingebracht. In de zienswijzen ZW_1587 tot en met ZW_2232, zijn bovenop die drie punten verschillende extra overwegingen, suggesties en zorgen ingebracht. In onderstaande beantwoording zijn deze per categorie van een antwoord voorzien. Allereerst staat het ingebrachte punt per thema samengevat met daarop volgend een antwoord.			

ZW_1587 t/m ZW_2232	1	*Landbouw: verduurzaming, biologische/extensieve teelt, bestrijdingsmiddelen en veedichtheid*Pleidooi voor kleinschaliger en groener boerenbedrijf, met het besef dat consumenten dan iets meer moeten betalen voor zuivel, vlees en groente, en benadrukt lokaal kopen. Er wordt gevraagd om biologische en natuurinclusieve landbouw te stimuleren en te ondersteunen, en niet-duurzame landbouwvormen juist te ontmoedigen. Er wordt een idee geopperd om overtollige melkveebedrijven op te heffen en de vrijgekomen grond om te vormen tot parken. Verder een pleidooi om in het landbouwbeleid nadrukkelijk te kiezen voor extensieve landbouw in plaats van intensieve landbouw; monocultuur moet zoveel mogelijk worden vermeden. Er wordt gevraagd om bollenteelt en landbouw zoveel mogelijk biologisch uit te voeren en ook om het terugdringen van pesticiden en andere bestrijdingsmiddelen. Een van de indieners signaleert dat het concept nagenoeg niets zegt over het beperken van pesticiden en vraagt om handhaving. Een andere indiener bepleit een transitie naar natuurinclusieve of biologische bollenteelt, met drinkwaterproductie als prioriteit boven bollenteelt in de binnenduinrand. Ook wordt er gevraagd om aandacht voor biodiversiteit en een beperkt aantal dieren per hectare. Een paar indieners stellen voor woningbouw op vrijkomende landbouwgrond te realiseren en raaigrasveeteelt met hoge veedichtheid terug te dringen	We kiezen niet voor één generieke ontwikkelrichting voor alle vormen van landbouw. De gewenste ontwikkeling verschilt per gebied en vraagt om maatwerk. Extensivering is een van de duurzame ontwikkelrichtingen binnen kringlooplandbouw. Deze ontwikkelrichting is niet in alle gebieden of voor alle landbouwsectoren hetzelfde. Binnen kringlooplandbouw is ook ruimte voor hightech open en gesloten systemen, duurzame productiviteit en innovatie. Het is aan de ondernemer om een richting te kiezen die economisch het beste past bij het bedrijf en binnen de kaders van het natuurlijke systeem blijft. We sturen (met rijk en waterschappen) op integraal duurzaam landgebruik, dat geldt zowel voor de bollenteelt, voor de sierteelt algemeen, als andere gewassen. Doelsturing (geborgd en gemonitord) is het uitgangspunt. We investeren in vermindering van milieudruk door watergebruik en middelen (energie, nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen) en waar mogelijk versterking van ecosysteemdiensten als landschap, water en biodiversiteit (bijv. natuurinclusieve landbouw en biologische landbouw).
ZW_1587 t/m ZW_2232	2	*Fauna en jacht*Een indiener vraagt om te stoppen met de jacht op wilde dieren zoals hazen, ganzen, eenden en fazanten, en onderbouwt dit met de opmerking dat monocultuur mede een oorzaak is van de overpopulatie van ganzen.	Jacht en faunabeheer zijn juridisch verschillende zaken. De kaders waarin jacht mogelijk is worden door het Rijk vastgesteld. De provincie heeft niet de bevoegdheid om eigen regels over jacht op te stellen. Jacht vindt uitsluitend plaats op de soorten houtduif, fazant, wilde eend, haas en konijn.De kaders waarbinnen faunabeheer (zoals ganzenbeheer) mogelijk is, worden eveneens door het Rijk vastgesteld. Om een vergunning voor faunabeheer te kunnen krijgen, dient een initiatiefnemer bij de vergunningaanvraag aan te tonen dat het faunabeheer noodzakelijk is, dat er geen andere bevredigende alternatieven zijn, en dat de staat van instandhouding van de diersoort die beheerd wordt niet verslechtert. De provincie toetst een aanvraag aan deze landelijke wettelijke criteria. De Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland heeft de vergunningaanvraag voor ganzen ingediend, en de criteria wetenschappelijk onderbouwd via het Faunabeheerplan Ganzen 2025-2031. In het geval van ganzen is een grootschalige herinrichting van het huidige landschap geen bevredigend alternatief.

ZW_1587 t/m ZW_2232	3	*Natuurbehoud en soortenbescherming* Bovenop de drie punten die al ingebracht zijn op natuurbehoud, wordt nog een aantal specifieke aandachtspunten door verschillende indieners meegegeven. Een suggestie is om de bescherming uit te breiden naar vlinders en zeldzame zoogdieren, naast de bescherming voor weidevogels. Ook wordt een vraag gesteld om een financiële bijdrage van de provincie voor het opkopen van natuurgebieden. Er wordt over het Natura 2000-gebied Balgzand kritiek geuit op voorgenomen inpoldering. Verder wordt gevraagd bestaande natuurgebieden te behouden.	De Omgevingsvisie is bedoeld om de langetermijnambities en -doelen van de provincie te beschrijven. Daar waar mogelijk geven we al concretere invulling aan die ambities en doelen, zowel op thema als voor een aantal gebieden. De Omgevingsvisie is bovendien onderdeel van de beleidscyclus. In deze beleidscyclus staan ons andere instrumenten ter beschikking om nadere uitwerkingen op voorgenomen beleid vorm te geven. Ditzelfde geldt voor uitwerking en doorwerking van ambities en doelen op gebiedsniveau. Deze concretiseringen en uitwerkingen vinden plaats nadat de Omgevingsvisie is vastgesteld en vinden hun legitimatie in de Omgevingsvisie. De uitwerking van de Omgevingsvisie vindt plaats in programma's, plannen en de omgevingsverordening
ZW_1587 t/m ZW_2232	4	*Extra te beschermen gebieden*Er wordt gevraagd een aantal gebieden van een extra bescherming te voorzien. Het gaat om landschappen in en rondom Natura 2000-gebieden een aparte beschermde status te geven. Specifiek genoemde gebieden zijn het Purmerbos, de Purmer en het Waterlandse veenweidegebied bij Edam/Volendam. Er wordt gevraagd om de regie over stiltegebieden bij de provincie te houden in plaats van bij gemeenten. Een indiener stelt dat delen van de west-oost ecologische corridor per abuis niet als Natura 2000-gebied zijn aangewezen en signaleert opkoop door investeerders.Er worden zorgen geuit over extra bebouwing en industrie bij de duinen en "De Die". Een indiener vraagt geen zonneweides toe te staan, beperking van windmolens, geen gasboringen en beperkte woningbouw in het waddengebied. Een andere indiener voegt daar aan toe dat er geen olieboringen en kabels in en door de Waddenzee mogen komen.	De Omgevingsvisie is bedoeld om de langetermijnambities en -doelen van de provincie te beschrijven. Daar waar mogelijk geven we al concretere invulling aan die ambities en doelen, zowel op thema als voor een aantal gebieden. De Omgevingsvisie is bovendien onderdeel van de beleidscyclus. In deze beleidscyclus staan ons andere instrumenten ter beschikking om nadere uitwerkingen op voorgenomen beleid vorm te geven. Ditzelfde geldt voor uitwerking en doorwerking van ambities en doelen op gebiedsniveau. Deze concretiseringen en uitwerkingen vinden plaats nadat de Omgevingsvisie is vastgesteld en vinden hun legitimatie in de Omgevingsvisie. De uitwerking van de Omgevingsvisie vindt plaats in programma's, plannen en de omgevingsverordening.
ZW_1587 t/m ZW_2232	5	*Water en klimaat* Er wordt gevraagd om onderzoek naar regenwateropslag en -gebruik. Een indiener noemt bodemherstel en verhoging van het grondwaterpeil. Een indiener onderstreept de urgentie van alle gevraagde maatregelen vanwege klimaatverandering. Een aantal vraagt om schoon water als harde randvoorwaarde te hanteren, het halen van de KRW-doelen en strenger optreden tegen verspilling en vervuiling.	Het opslaan van regenwater en het gebruik ervan zien we als een te specifieke maatregel voor de omgevingsvisie en past meer binnen de bevoegdheid van gemeenten. We werken aan bodemherstel en in veengebieden zetten we in op verhoging van het grondwaterpeil. We danken voor de onderstreping van het klimaatbelang. Het halen van de KRW-doelen is één van de ambities die we hebben benoemd in de omgevingsvisie.
ZW_1587 t/m ZW_2232	6	*Energie, klimaat en fossiele brandstoffen* Deze zienswijzen voegen een oproep toe om fossiele energie versneld uit te faseren en de CO2-uitstoot van grote	De provincie heeft geen of slechts gedeeltelijk invloed op gedane suggesties. Binnen de taken en bevoegdheden die wij hebben, zetten wij ons in op het verminderen van CO2-uitstoot.

		veehouderijen en industrieën te beperken, waarbij bedrijfsvoering mag blijven mits milieuvriendelijker.	
ZW_1587 t/m ZW_2232	7	*Datacenters* Een indiener vraagt om geen ruimte en middelen meer vrij te maken voor nieuwe datacenters. Twee vragen om terughoudendheid met datacenters, alleen toestaan als dit niet ten koste gaat van waterbeschikbaarheid. Een indiener voegt daaraan toe: geen nieuwe datacenters meer in (de kop van) Noord-Holland, met de wens dat het aantal afneemt.	In onze Datacenterstrategie wordt ons beleid ten aanzien van datacenters verder uitgewerkt.
ZW_1587 t/m ZW_2232	8	*Industrie en verdozing*Een indiener vraagt om de "verdozing" van het landschap door grote industrieterreinen en distributiecentra te beperken, omdat dit ten koste gaat van ruimte voor woningbouw en het open weidelandschap	Wij onderschrijven de geuite zorg over de omgevingskwaliteit in onze provincie. Om die reden hebben wij omgevingskwaliteit een expliciete plek gegeven in ons afwegingskader in hoofdstuk 4.
ZW_1587 t/m ZW_2232	9	*Wonen en verstedelijking (algemeen)* Een indiener stelt een verplichting voor aan bewoners met een tuin om een deel groen te beheren, met minimaal één boom per huis. Een wil woningbouwdruk verlichten via eenvoudigere regels voor het splitsen van adressen. Een pleit voor goede woningen in plaats van vakantieparken, met aandacht voor ouderen en vluchtelingen. Een indiener vraagt aandacht voor betaalbare kampeerplekken. Een voegt de algemene oproep toe tot minder bebouwing en minder verstedelijking. Een ander stelt dat alle nieuwe bebouwing circulair moet zijn, met voorrang voor woningen boven "blokkendozen". Een indiener benadrukt het gezondheidsaspect van landschappen en de bijdrage van groene campings aan rust en biodiversiteit.	We bedanken indieners voor gedane suggesties. Veel van de suggesties zijn gericht op lokale ruimtelijke inpassingen. Daar zijn gemeenten in eerste instantie voor verantwoordelijk. Het abstractieniveau van de provinciale omgevingsvisie bevindt zich op regionaal niveau en is niet geschikt voor dat detailniveau.
ZW_1587 t/m ZW_2232	10	*Woningbouw bij bestaande kernen en op vrijkomende landbouwgrond* Een indiener geeft aan dat uitbreiding vooral moet plaatsvinden bij bestaande dorpen, met Kreileroord als voorbeeld. Een voegt toe dat ook landbouwgrond zal moeten wijken voor woningbouw. Een ander stelt voor woningbouw te realiseren op weilanden die vrijkomen doordat boerenbedrijven worden uitgekocht.	Ons bestaande beleid gaat uit van binnendorpse en -stedelijke verdichting en een gemaximeerde mogelijkheid van 25 woningen voor het (vast)bouwen aan kleine kernen. Met onze landbouwgrond gaan we zorgvuldig om zoals beschreven in paragraaf 6.9.

ZW_1587 t/m ZW_2232	11	*Natuurinclusief bouwen en vergroening van de bebouwde omgeving* Meerdere indieners vragen om meer groen in stedelijke gebieden en een Basiskwaliteit Natuur in stad, dorp en landelijk gebied. Een indiener stelt voor om bij nieuwe bebouwing structureel kleinschalig groen op te nemen in de vorm van "mini-plantsoenen". Een andere indiener ziet kansen in stad en dorp: minder verstening, meer bomen, meer inheems groen en sturing via instructieregels in de Omgevingsverordening.	Voor stedelijk gebied heeft de Europese Natuurherstelverordening normen opgelegd voor natuur. In de omgevingsvisie hebben wij de ontwikkelrichting groen in en om de stad opgenomen.
ZW_1587 t/m ZW_2232	12	*Sociale en ecologische argumenten voor landschapsbehoud* Een indiener noemt de bijdrage van groen aan rust en biodiversiteit. Een indiener stelt dat het verdwijnen van groen en vergezichten mensen depressief maakt.	Wij onderschrijven de bijdrage van groen aan rust, biodiversiteit en menselijk welzijn.
ZW_1587 t/m ZW_2232	13	*Recreatie* De wens wordt geuit voor meer wandelmogelijkheden, mits dit niet ten koste gaat van weidevogelgebieden.	De provincie zet zich actief in voor het wandelnetwerk in Noord-Holland.
ZW_1587 t/m ZW_2232	14	*Mobiliteit en verkeer*Een indiener bepleit minder autoverkeer in de bebouwde kom en meer ruimte voor groen en ontmoetingsplekken. Meerdere indieners vragen aandacht voor pleziervaart op spierkracht en het verminderen van vliegverkeer door afschaffing van de hubfunctie van Schiphol. Een indiener geeft een uitvoerig pleidooi voor verkeersveiligheid in historische lintdorpen, met voorstellen als "dijkdorpweg" en "treiterwegprofiel".	Wij danken indieners voor de gedane suggesties.
ZW_1587 t/m ZW_2232	15	*Rol van organisaties bij natuurbeheer* Een indiener vraagt om veehouders natuurinclusief te laten werken ter bescherming van weidevogels. een andere indiener roept op om gebruik te maken van organisaties die al actief zijn op het gebied van landschaps- en natuurbescherming.	Agrarische verenigingen dragen veel bij aan de beschrming van weidevogels. Wij werken daarbij samen met de sector. De provincie werkt ook met andere natuurbeherende en natuurbeschermende organisaties.
ZW_1587 t/m ZW_2232	16	*Handhaving en regelgeving* Een indiener noemt naast bescherming van de duinrand en het tegengaan van verstening van natuurcampings ook expliciet de handhaving van bestaande milieuwetten.	De provincie handelt binnen de bestaande milieuwetgeving. Daar waar het provinciale taken betreft, handhaven omgevingsdiensten in opdracht van de provincie.
ZW_1587 t/m ZW_2232	17	*Bestuurlijk/politiek*Een indiener maakt een kritische opmerking richting CDA en VVD in de gemeente Hollands Kroon over het voornemen om een deel van het Balgzand in te polderen voor bollenteelt op zoute grond	De ingebrachte kritiek is een reactie op een lokaal idee van enkele lokale politieke partijen. Een dergelijk idee maakt geen onderdeel uit van de Omgevingsvisie van de provincie Noord-Holland.

ZW_1587 t/m ZW_2232	18	*Bufferzones en ruimtelijke compensatie* Een indiener stelt dat bijzondere landschappen steeds meer ruimte moeten inleveren en bepleit volledige compensatie waar andere bestemmingen onvermijdelijk zijn. Een andere indiener vraagt om een bufferzone tussen natuur en wonen om dieren te beschermen tegen verstoring.	Wij beschermen onze bijzondere landschappen met ons ruimtelijk juridisch instrumentarium in de vorm van onze omgevingsverordening. Daarin hebben wij expliciet een beschermingsregime onder de naam Beschermd Landschap.

Categorie 2: Brede oproep voor bevorderen natuur en landschap			
Zienswijzenummer	**Subnummer Zienswijze**	**Inhoud zienswijze**	**Beantwoording**
ZW_4000 t/m ZW_4035	1	*Natuurherstel en groen in de stad* Er staan sterke ambities in de ontwerp-Omgevingsvisie op het gebied van natuurbescherming: ''We staan in Noord-Holland dan ook voor een sterke en weerbare natuur, waar soorten en leefgebieden in een gunstige staat zijn.'' (p85). Dit doel steun ik volledig. Tegelijkertijd zie ik ook dat verdroging, vermesting, versnippering van gebieden en verstoring van buitenaf de natuur onder druk blijven zetten. Om deze problemen aan te pakken is een benadering op systeemniveau nodig. De Natuurherstelverordening zal gaan leiden tot concrete doelen en deadlines voor herstel van natuur, zowel binnen als buiten de natuurgebieden. Zo moeten we de achteruitgang van bestuivers uiterlijk in 2030 een halt toeroepen. Er zullen tevens meer bomen in het stedelijk gebied moeten komen. Ook Noord-Holland zal aan deze doelen moeten Zienswijze ontwerp-Omgevingsvisie Provincie Noord-Holland voldoen. Ik roep de Provincie op om meer ambitie te tonen in deze visie voor natuurherstel buiten natuurgebieden door te kiezen voor een Basiskwaliteit Natuur, immers: ''Om ook in de toekomst een robuuste en weerbare natuur te hebben, is het nodig dat we de biodiversiteit zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden beschermen en vergroten'' (p86). Door in de Omgevingsvisie expliciet te kiezen voor een Basiskwaliteit Natuur in het stedelijk gebied én het landelijk gebied kan de Provincie sturen op een leefomgeving waarin algemene soorten overal algemeen kunnen worden of blijven. Dit doel kan bijvoorbeeld worden gekoppeld aan het Groenblauwe Raamwerk door lokaal te werken aan een betere	Basiskwaliteit Natuur is inderdaad een goed concept om natuur buiten de natuurgebieden te versterken. Dit concept meer toepassen kan een goede invulling zijn van natuur betrekken bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals wij bij meervoudig ruimtegebruik en het afwegingskader natuur beogen. We vinden het nu nog niet het moment om instructieregels voor Basiskwaliteit Natuur op te nemen in de Omgevingsverordening.

		waterkwaliteit en het herstel van landschapselementen. In stad en dorp liggen echter ook nog veel kansen: minder verstening, meer bomen, meer inheems groen en meer ecologisch beheer van openbaar groen. Dit zijn ambities die nu nog missen in de visie, terwijl er juist in het steeds meer versteende Noord-Holland zo veel noodzaak voor is. Gemeenten hebben hier een centrale rol in, maar het is ook belangrijk dat de Provincie actief blijft inzetten op het stimuleren van maatregelen die bijdragen aan een Basiskwaliteit Natuur. Dat kan door, op basis van ambitie in de Omgevingsvisie, instructieregels aan gemeenten op te nemen in de Omgevingsverordening.	
ZW_4000 t/m ZW_4035	2	Ik roep de Provincie op om in het beloofde 'provinciaal afwegingskader en landbouwladder' een duidelijk onderscheid tussen een "agrarische hoofdstructuur" en "maatschappelijke gebieden" beter uit te werken. In beide gebieden kan "zuinig worden omgegaan met landbouwgrond", maar is er sprake van verschillende ontwikkelingsrichtingen per deelgebied. Ik stel voor om in ieder geval voor de veenweiden, de binnenduinrand en de overgangszones een duidelijk ontwikkelperspectief voor de landbouw op te nemen, inclusief keuzes op het gebied van waterpeil, bestrijdingsmiddelen en gewenst grondgebruik.	Wij zijn van mening dat de omgevingsvisie hierin voorziet en passen de omgevingsvisie hier niet op aan.
ZW_4000 t/m ZW_4035	3	Gezien de brede maatschappelijke steun voor waterkwaliteit in uw participatierapportage, en de nieuwe juridische werkelijkheid, vraag ik om in de omgevingsvisie meer richting en ambitie mee te geven richting de waterschappen. Voorbeelden hiervan zijn een bredere spuitvrije zone langs watergangen, actualisatie van lozingsvergunningen en behoud en herstel van permanent grasland.	De Omgevingsvisie is bedoeld om de langetermijnambities en -doelen van de provincie te beschrijven. Daar waar mogelijk geven we al concretere invulling aan die ambities en doelen, zowel op thema als voor een aantal gebieden. De Omgevingsvisie is bovendien onderdeel van de beleidscyclus. In deze beleidscyclus staan ons andere instrumenten ter beschikking om nadere uitwerkingen op voorgenomen beleid vorm te geven. Ditzelfde geldt voor uitwerking en doorwerking van ambities en doelen op gebiedsniveau. Deze concretiseringen en uitwerkingen vinden plaats nadat de Omgevingsvisie is vastgesteld en vinden hun legitimatie in de Omgevingsvisie. De ambities, doelen en maatregelen voor de verbetering van de waterkwaliteit worden onderdeel van de uitwerking van het Regionaal Water- en Bodemprogramma (RWBP) 2028- 2033. Het RWBP is een uitvoeringsprogramma onder de Omgevingsvisie. Het ontwerp RWBP ligt in het tweede kwartaal van 2027 ter inzage.

ZW_4000 t/m ZW_4035	4	Uit het participatietraject blijkt duidelijk de wens om het landschap te behouden, en deze gebieden te vrijwaren van verdere verstedelijking. Tegelijkertijd is in de nieuwe omgevingsvisie de mogelijkheid opgenomen om binnen Beschermd Landschap te bouwen. Ik stel voor om de meest waardevolle landschappen in Noord-Holland, zoals landgoederenzones, de omgeving van de duinen, molenbiotopen, en de Scheggen van Amsterdam, te vrijwaren van verdere bebouwing. Door binnen het Beschermd Landschap (BL) een beperkt aantal “BL-plus” gebieden aan te wijzen waar wordt ingezet op volledig behoud van de huidige kernwaarden, blijven deze “landschapsparels” behouden voor de volgende generaties. Voor de overige gebieden binnen het Beschermd Landschap, waar aantasting zoals woningbouw volgens deze omgevingsvisie mogelijk is, vraag ik om een concrete uitwerking van de belofte van GS aan PS om achteruitgang van natuur en landschap bij uitleglocaties en “straatjes erbij” volledig en voorafgaand te compenseren, en gemeenten hierbij actief te begeleiden en te adviseren. Deze compensatie dient op een juridisch harde manier in de verordening te worden verwerkt, waardoor willekeur tussen gemeenten wordt voorkomen, zoals nu het geval is.	Zie onze algemene beantwoording in de Nota van Beantwoording onder de kop 'Omgevingskwaliteit'.
ZW_4000 t/m ZW_4035	5	Daarnaast zie ik zowel binnen als buiten de Beschermde Landschappen dat kleinschalige campings, recreatiegebiedjes en landbouwgrond steeds vaker plaats moeten maken voor grote vakantieparken. Dit draagt bij aan de verdere verstening en verrommeling van het landschap. Ook leidt het tot toenemende recreatiedruk in onder andere de duinen en aan de kust, waar de bezoekersaantallen nu al groter zijn dan de draagkracht van veel gebieden. Nu het kabinet ervoor heeft gekozen om hier geen landelijke wet voor te maken is het aan de Provincie om regie te voeren. Dat kan door in het hoofdstuk 5.16 Recreatie tekst op te nemen over het belang van balans in het aanbod van verblijfsplaatsen, waarbij een goede landschappelijke inpassing, natuurinclusieve ontwikkeling én beheer en compensatie van verloren ruimtelijke kwaliteit belangrijk zijn. Vervolgens kunnen in de Omgevingsverordening instructieregels voor gemeenten worden opgenomen.	In de Omgevingsvisie is toegevoegd dat we opnieuw onze rol gaan pakken bij de opgaven binnen de verblijfsrecreatie. Hierbij zal aandacht worden besteed aan een goede landschappelijke inrichting als ook de relatie met natuur en natuurinclusief ondernemen.

ZW_4000 t/m ZW_4035	6	Ook blijft het noodzakelijk om bij nieuwbouw van woonwijken rekening te houden met voldoende nieuw recreatiegroen. Naast het groen in de wijk (3 bomen in zicht, 30% bladerdek en beleefbaar groen binnen 300 meter) zijn recreatiegebieden en parken in en om de stad van groot belang. Ik zie dat veel inwoners van Noord-Holland in de participatierapportage dit ook al hebben benoemd. Bijvoorbeeld dat recreatie-voorzieningen moeten meegroeien met woningbouw. In andere provincies is hier al concreet beleid voor ontwikkeld. Een voorbeeld is Utrecht, waar wordt gewerkt met het samenwerkingsprogramma “Groen Groeit Mee”. Ik roep de Provincie op om het toevoegen van nieuw recreatiegroen bij woningbouw als leidend principe in de Omgevingsvisie op te nemen in hoofdstuk 5.13 Wonen, en dit vervolgens concreet uit te werken.	In de Omgevingsvisie hebben we opgenomen dat een belangrijk onderdeel van toekomstbestendig bouwen is dat bij woningbouw het recreatief groen binnen en buiten de wijk meegroeit.
ZW_4035	1	Wij hebben kennisgenomen van de ontwerp-Omgevingsvisie die door de Provincie op 15 juni 2026 ter inzage is gelegd. Hierbij delen we graag onze zienswijze op de terinzagelegging.Fauna4Life komt op voor de belangen van in het wild levende dieren. Wij streven naar een ethisch en wetenschappelijk verantwoord beheer van de fauna, maar in principe zouden deze dieren met rust moeten worden gelaten.Wij roepen uw Provincie op om meer ambitie te tonen op de volgende thema’s:• Natuurherstel en groen in de stad is een onmisbare stap in het behalen van doelen binnen én buiten natuurgebieden. Stuur op een Basiskwaliteit Natuur in stad, dorp en landelijk gebied en laat deze ambitie doorwerken in de Omgevingsverordening;• Natuurinclusieve of biologische landbouw met zo veel mogelijk gesloten kringlopen heeft de toekomst. Hier moeten duidelijkere keuzes over worden gemaakt in de visie;• Schoon water is een randvoorwaarde voor natuurherstel en een gezonde leefomgeving. Het water in grote delen van Noord-Holland voldoet momenteel niet aan de eisen. Maak van schoon water een randvoorwaarde voor ruimtelijke ontwikkelingen;• Bijzondere landschappen moeten steeds meer beschermde ruimte inleveren voor woningbouw, energie infrastructuur en andere ontwikkelingen. Dat is ongewenst. Daar waar het onder voorwaarden wel kan is volledige compensatie belangrijk.Wij lichten deze thema’s hieronder nader toe.	Wij danken indiener voor zijn constructieve bijdrage aan de omgevingsvisie. Per thema wordt in het navolgende antwoord gegeven op de oproep tot het tonen van ambitie op die thema's.

ZW_4035	2	*Natuurherstel en groen in de stad*Er staan ambities in de ontwerp-Omgevingsvisie op het gebied van natuurbescherming: ''We staan in Noord-Holland dan ook voor een sterke en weerbare natuur, waar soorten en leefgebieden in een gunstige staat zijn.'' (p85). Dit doel steunen wij volledig. Tegelijkertijd zien we ook dat verdroging, vermesting, versnippering van gebieden en verstoring van buitenaf de natuur onder druk blijven zetten. Om deze problemen aan te pakken is een benadering op systeemniveau nodig.De Natuurherstelverordening moet gaan leiden tot concrete doelen en deadlines voor herstel van natuur, zowel binnen, als buiten de natuurgebieden. Zo moet de achteruitgang van bestuivers uiterlijk in 2030 een halt worden toegeroepen. Er zullen meer bomen in het stedelijk gebied moeten komen. Ook in Noord-Holland zullen wij aan deze doelen moeten voldoen. Wij roepen uw Provincie op om meer ambitie te tonen voor natuurherstel buiten natuurgebieden door te kiezen voor een Basiskwaliteit Natuur, immers: ''Om ook in de toekomst een robuuste en weerbare natuur te hebben, is het nodig dat we de biodiversiteit zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden beschermen en vergroten'' (p86). Door in de Omgevingsvisie expliciet te kiezen voor een Basiskwaliteit Natuur in het stedelijk gebied én het landelijk gebied kan de Provincie sturen op een leefomgeving waarin algemene soorten overal algemeen kunnen worden of blijven. Dit doel kan bijvoorbeeld worden gekoppeld aan het Groenblauwe Raamwerk door lokaal te werken aan een betere waterkwaliteit en het herstel van landschapselementen. In stad en dorp kan worden ingezet op minder verstening, meer bomen, meer inheems groen en meer ecologisch beheer van openbaar groen. Dit zijn ambities die nu nog missen in de visie. Gemeenten hebben hier een centrale rol bij, maar het is ook belangrijk dat de Provincie actief blijft inzetten op het stimuleren van maatregelen die bijdragen aan een Basiskwaliteit Natuur. Dat kan door, op basis van ambitie in de Omgevingsvisie, instructieregels aan gemeenten op te nemen in de Omgevingsverordening.	Basiskwaliteit Natuur is inderdaad een goed concept om natuur buiten de natuurgebieden te versterken. Dit concept meer toepassen kan een goede invulling zijn van natuur betrekken bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals wij bij meervoudig ruimtegebruik en het afwegingskader natuur beogen. We vinden het nu nog niet het moment om instructieregels voor Basiskwaliteit Natuur op te nemen in de Omgevingsverordening.

ZW_4035	3	*Maak duidelijke keuzes over de landbouw*Er wordt in de ontwerp-Omgevingsvisie veel verwezen naar de landbouw als sturende factor voor bijvoorbeeld natuur en leefbaarheid. Ook staan er verwijzingen in naar kringloop-landbouw. Wij onderschrijven dit toekomstbeeld. Nu ook de stikstofplannen van het kabinet vorm krijgen, moeten er concretere keuzes worden gemaakt over hoe dit in Noord-Holland vorm krijgt: de grondgebondenheid van de veeteelt, het stimuleren van biologische landbouw, doelsturing op het sluiten van kringlopen en het behouden van permanente graslanden. Niet alleen in de overgangsgebieden rondom Natura2000, maar ook juist daarbuiten kan met deze maatregelen worden bijgedragen aan natuurherstel. De bollensector is steeds meer afhankelijk van de aanvoer van steeds schaarser wordend zoet water. Daarnaast worden in deze sector veel schadelijke bestrijdingsmiddelen gebruikt. Dit strookt niet met de doelen op het gebied van een gezonde leefomgeving, kringloop-landbouw, klimaatadaptatie en waterkwaliteit. Toch worden in de visie geen duidelijke keuzes gemaakt over de toekomst van deze sector. Een transitie naar natuurinclusieve of biologische bollenteelt, waarbij de sector zelf aan zet is om voldoende zoet water te bergen, lijkt de enige toekomstgerichte oplossing. Wij roepen uw Provincie op om in het beloofde 'provinciaal afwegingskader en landbouwladder' een duidelijk onderscheid tussen een "agrarische hoofdstructuur" en "maatschappelijke gebieden" beter uit te werken. In beide gebieden kan "zuinig worden omgaan met landbouwgrond", maar is er sprake van verschillende ontwikkelingsrichting er per deelgebied. Wij stellen voor om in ieder geval voor de veenweiden, de binnenduinrand en de overgangszones een duidelijk ontwikkelperspectief voor de landbouw op te nemen, inclusief keuzes op het gebied van waterpeil, bestrijdingsmiddelen en gewenst grondgebruik. Als vergunningverlening weer mogelijk is, hebben agrarische ondernemers ondersteuning nodig bij het omschakelen naar duurzamere of biologische bedrijfsvoering.	In de Omgevingsvisie stellen we bepaalde doelen/kaders, waar kringlooplandbouw een middel kan zijn om die doelen te halen. De concretisering is afhankelijk van doelen die vanuit andere beleidsterreinen worden opgelegd en aangescherpt. Uitgangspunt is daarbij steeds dat de keuze ligt bij de ondernemer binnen de geldende voorwaarden voor het gebied waarin het bedrijf zich bevindt. We sturen (met Rijk en waterschappen) op integraal duurzaam landgebruik, zowel voor sierteelt als andere gewassen. Doelsturing (geborgd en gemonitord) is het uitgangspunt. We investeren in vermindering van milieudruk door watergebruik en middelen (energie, nutriënten en GBM) en waar mogelijk versterking van ecosysteemdiensten als landschap, water en biodiversiteit (bijv. Natuurinclusieve landbouw en biologische landbouw). De door indiener benoemde ontwikkelperspectieven of ontwikkelingsrichtingen zullen in het afwegingskader verder worden uitgewerkt.

ZW_4035	4	*Schoon water als randvoorwaarde voor ruimtelijke ontwikkeling*Uit de reacties van de inwoners in het participatieverslag blijkt er brede steun te zijn voor schoon water. Men vraagt om strenger handhaven op lozingen en vervuilende activiteiten, met specifieke aandacht voor pesticiden, industriële vervuiling en ook bredere bronnen zoals rioolwaterzuiveringen en consumentenproducten of medicijnresten. Met name de bollenteelt/lelieteelt is een sector die volgens de inwoners te veel druk legt op bodem en leefomgeving en die strenger gereguleerd of verduurzaamd zou moeten worden. Wij vragen uw Provincie meer recht te doen aan deze participatiereacties. De waterschappen dienen binnenkort maatregelen te ontwikkelen voor de vierde planperiode (2028-2033) van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Zoals bekend, voldoet Nederland niet aan de Europese doelen voor schoon water. Schoon water is vanaf 2027 een randvoorwaarde voor ruimtelijke ontwikkelingen. De provincie stelt de kaders vast, waar de maatregelenpakketten van de drie Noord-Hollandse waterschappen aan moeten voldoen. Gezien de brede maatschappelijke steun voor waterkwaliteit en de wettelijke eisen, vragen wij om in de omgevingsvisie meer sturing en ambitie mee te geven richting de waterschappen. Voorbeelden hiervan zijn een bredere spuitvrije zone langs watergangen, actualisatie van lozingsvergunningen en behoud en herstel van permanent grasland.	De Omgevingsvisie is bedoeld om de langetermijnambities en -doelen van de provincie te beschrijven. Daar waar mogelijk geven we al concretere invulling aan die ambities en doelen, zowel op thema als voor een aantal gebieden. De Omgevingsvisie is bovendien onderdeel van de beleidscyclus. In deze beleidscyclus staan ons andere instrumenten ter beschikking om nadere uitwerkingen op voorgenomen beleid vorm te geven. Ditzelfde geldt voor uitwerking en doorwerking van ambities en doelen op gebiedsniveau. Deze concretiseringen en uitwerkingen vinden plaats nadat de Omgevingsvisie is vastgesteld en vinden hun legitimatie in de Omgevingsvisie. De ambities, doelen en maatregelen voor de verbetering van de waterkwaliteit worden onderdeel van de uitwerking van het Regionaal Water- en Bodemprogramma (RWBP) 2028- 2033. Het RWBP is een uitvoeringsprogramma onder de Omgevingsvisie. We betrekken deze zienswijze bij het opstellen van het ontwerp-RWBP.
ZW_4035	5	*Bescherm de meest waardevolle landschappen* Uit het participatietraject blijkt de wens om het landschap te behouden en te vrijwaren van verdere verstedelijking. Tegelijkertijd is in de nieuwe omgevingsvisie de mogelijkheid opgenomen om binnen Beschermd Landschap te bouwen. Wij verzoeken u dringend om de meest waardevolle landschappen in Noord-Holland, zoals landgoederenzones en groene scheggen, te vrijwaren van verdere bebouwing. Voor de overige gebieden binnen het Beschermd Landschap, waar aantasting zoals woningbouw volgens deze omgevingsvisie mogelijk is, vragen we om een concrete uitwerking van de belofte van GS aan PS om achteruitgang van natuur en landschap volledig en voorafgaand te compenseren en gemeenten hierbij actief te begeleiden en te adviseren. Deze compensatie dient op een juridische harde manier in de verordening te worden verwerkt.	Zie onze algemene beantwoording in de Nota van Beantwoording onder de kop 'Omgevingskwaliteit'

Categorie 3: Tegen uitbreiding Boekelermeer			
Zienswijzenummer	**Subnummer Zienswijze**	**Inhoud zienswijze**	**Beantwoording**
ZW_3000 t/m ZW_3053	1	Samengevat: u overweegt het bedrijventerrein Boekelermeer de IPB status te geven. Daarmee maakt u uitbreiding én milieucategorie 4,2 bedrijven op 200 meter van huizen mogelijk ten koste van internationaal belangrijk weidevogelgebied en cultuurhistorisch waardevol gebied. Op blz. 61 wijst u dit gebied aan als buffergebied voor een gezonde leefomgeving. Ik ben tegen de aanwijzing als IPB en verdere aantasting van BL en NNN. Ik vraag u huidig BL en NNN-gebied met behoud van de verkaveling verder te ontwikkelen als natuurgebied en groene stadsrand.	Uit een recent uitgevoerde behoefteraming ten aanzien van bedrijventerreinen, uitgevoerd in 2025 door het bureau Stec, blijkt een grote behoefte aan extra bedrijventerreinen in Noord-Holland Noord. Daarbij gaat het niet alleen om kwantitatieve behoefte, maar ook de kwalitatieve behoefte aan specifieke vestigingsmilieus. Met de uitbreiding van bedrijventerreinen kan invulling worden gegeven aan werkgelegenheid die ook bijdraagt aan een goede woonwerk-balans in de regio. Onze inzet is om bij deze behoefte aan extra ruimte voor bedrijven in eerste instantie te kijken naar de mogelijkheden van het beter benutten van bestaande bedrijventerreinen, zoals op het huidige bedrijventerrein Boekelermeer. Echter, de grote behoefte aan uitbreidingsruimte kan niet ingevuld worden door alleen de huidige bedrijventerreinen beter te benutten. De verkenning en mogelijke uitbreiding zullen wij mede bekijken in breder (landschappelijk) perspectief. Zoals aangegeven in de Omgevingsvisie zijn meervoudig grondgebruik, goede ruimtelijke kwaliteit, het effect op het historisch landschap en zicht(belevingswaarde) van het Beschermd Landschap en bedrijventerrein aandachtspunten. Dat geldt ook voor de gezonde leefomgeving in het gebied en de mobiliteitsopgave, inclusief de relatie met de naastgelegen A9 en aansluitingsweg voor de nieuwe woonwijk Zandzoom. We zullen uw signaal meenemen in de nadere integrale afweging die wij ten aanzien van de Boekelermeer zullen maken.We zien in deze zienswijze geen aanleiding om de Omgevingsvisie aan te passen.

Categorie 4: Behouden natuurcampings en in het bijzonder Kampeervereniging De Leek			
Zienswijzenummer	**Subnummer Zienswijze**	**Inhoud zienswijze**	**Beantwoording**
ZW_0900 t/m ZW_0942	1	Ik ben lid van de Kampeervereniging De Leek en reageer op de ontwerp-omgevingsvisie. De vereniging huurt sinds zestig jaar een klein terrein tussen Broek in Waterland en Monnickendam dat zij heeft verdeeld in vijftig vaste staplaatsen voor de caravans van ieder van haar leden en twee weiden voor de tenten van kampeerders. Als verenigingslid heb ook ik een vaste staplaats met een caravan. De leden van de vereniging wonen in Waterland en in de steden die grenzen aan Waterland. Zij betalen geen huur maar een bescheiden contributie die laag kan worden gehouden omdat zij het terrein zelf onderhouden, in samenspraak met Landschap Noord-Holland. Zo is de camping voor iedereen betaalbaar. Tegelijk mogen de staplaatsen niet aan derden in gebruik worden gegeven. Het terrein van 2,5 ha. ligt in Beschermd Landschap, een Natura 2000-bufferzone en een stiltegebied. Het is direct omgeven door het Natuur Netwerk Nederland. De camping zelf is een natuurcamping zonder gas en zonder elektriciteit, is buiten het seizoen gesloten, wordt gevonden door beschermde diersoorten en past dus naadloos in zijn omgeving. Door het beperkte aantal gebruikers genereert de camping weinig verkeer. De verhuurder heeft ons terrein onlangs verkocht aan investeerders die af willen van dit gebruik en af willen van de vereniging. Wij zijn niet de eersten. De afgelopen jaren zijn talloze groene, eenvoudige kampeerterreinen door projectontwikkelaars opgekocht, ontruimd, gesplitst in kleine afzonderlijke percelen, bebouwd met chalets en per chalet uitgepond als beleggingsobject. Net als onze camping waren dit campings in of vlak bij waardevolle, beschermde natuur-gebieden. De nieuwe vakantieparken van de project-ontwikkelaars worden door meer mensen veel intensiever en het hele jaar door gebruikt, met meer lawaai, meer licht, meer vertier en meer verkeer dat allemaal ten koste gaat van de bestaande rust, identiteit en natuurwaarden van deze gebieden. En, anders dan de nu (nog) bestaande campings, zijn die nieuw ontwikkelde recreatieparken voor de meeste mensen onbetaalbaar. Regels die voorkomen dat de nog bestaande groene campings worden omgebouwd tot per chalet te verkopen recreatieparken zijn daarom hard nodig.	In de Omgevingsvisie is toegevoegd dat we opnieuw onze rol gaan pakken bij de opgaven binnen de verblijfsrecreatie. We ondersteunen gemeenten in het versterken van de vitaliteit van de verblijfsrecreatie en waar mogelijk grip te krijgen op de verschillende vormen van transformatie.

		Ik verzoek u dan ook om in de Omgevingsvisie de taakstelling op te nemen om het duurzame en natuurbewuste gebruik van deze campings te behouden en veilig te stellen.	

Categorie 5: Recreatiegebieden Zonnehoek, Groene Liede en Klein België			
Zienswijzenummer	**Subnummer Zienswijze**	**Inhoud zienswijze**	**Beantwoording**
ZW_0400 t/m ZW_0433	1	Mijn zienswijze heeft in het bijzonder betrekking op de positie en het toekomstperspectief van de reeds lang bestaande recreatiegebieden De Zonnehoek, De Groene Liede en Klein België in Vijfhuizen, gemeente Haarlemmermeer, in relatie tot de provinciale keuzes voor Schiphol en omgeving. *1. Bestaande gebieden zijn geen nieuwe ontwikkeling* De drie recreatiegebieden zijn geen nieuw te ontwikkelen woon- of recreatiegebieden op onbebouwde grond. Het gaat om reeds lang bestaande gebieden met bestaande bebouwing, infrastructuur, recreatief gebruik en bestaande gemeenschappen. Binnen deze gebieden bestaat bovendien een langdurig gegroeide feitelijke situatie, waaronder ook permanente bewoning. De juridische positie daarvan verschilt per persoon en situatie. Ik verzoek de provincie daarom bij toekomstige ruimtelijke afwegingen duidelijk onderscheid te blijven maken tussen nieuwe ontwikkelingen en het zorgvuldig beoordelen van reeds bestaande gebieden en bestaande situaties.	Bij ruimtelijke afwegingen vindt er afstemming plaats met de gemeenten, op basis van de vigerende omgevingsplannen van de betreffende gemeenten.

ZW_0400 t/m ZW_0433	2	*2. Schiphol en de milieu(gebruiks)ruimte* In de Ontwerp-omgevingsvisie beschrijft de provincie voor Schiphol en omgeving onder meer de milieu(gebruiks)ruimte en de (beschikbare) milieuruimte. De provincie wil afstand houden tussen nieuwe woningbouw-locaties en Schiphol en beschikbare milieuruimte niet tot de grens opvullen met nieuwe geluidgevoelige functies zoals wonen. Daarbij spreekt de provincie over het benutten van “deze zones” voor groene en recreatieve functies en over versterking van het groenblauwe raamwerk. Ik begrijp de terughoudendheid ten aanzien van nieuwe woningbouw en nieuwe geluidgevoelige ontwikkelingen rond Schiphol. Mijn zorg is echter dat deze beleidskeuzes zo worden uitgewerkt dat daarmee ook iedere toekomstige maatwerk-oplossing voor reeds bestaande recreatiegebieden wordt uitgesloten. Dat zou naar mijn mening niet de bedoeling moeten zijn.	Waar het openbaar toegankelijke recreatiegebieden betreft is dit in lijn met de ambitie om gebieden rond Schiphol te benutten voor recreatieve functies.
ZW_0400 t/m ZW_0433	3	*3. Behoud ruimte voor maatwerk* Ik vraag de provincie nadrukkelijk niet om in deze Omgevingsvisie zonder nader onderzoek een woonbestemming aan de drie recreatiegebieden toe te kennen. Ik vraag ook niet om nieuwe grootschalige woningbouw of verdere verstedelijking. Ik vraag de provincie wél om ervoor te zorgen dat de Omgevingsvisie en de latere uitwerking daarvan voldoende ruimte laten om voor bestaande recreatiegebieden een gebiedsgericht toekomstperspectief en maatwerk te onderzoeken. Maatwerk kan verschillende vormen hebben en hoeft niet voor iedere situatie hetzelfde te zijn. Welke oplossingen uiteindelijk juridisch, ruimtelijk en maatschappelijk mogelijk zijn, kan later zorgvuldig door de bevoegde overheden worden onderzocht. De Omgevingsvisie hoeft die uitkomst nu niet te bepalen, maar moet mogelijke oplossingen ook niet bij voorbaat onmogelijk maken.	Bij initiatieven voor veranderend ruimtegebruik zal de provincie het afwegingskader zoals in hoofdstuk 3 beschreven, hanteren, alsmede daaraan gekoppelde provinciale regelgeving zoals de omgevingsverordening. Dit geeft op voorhand kaders mee en laat ruimte voor afweging. Belangrijk hierin zijn ook de vigerende omgevingsplannen van de gemeenten, zoals benoemd bij het antwoord voor subnummer 1.

ZW_0400 t/m ZW_0433	4	*4. Bestaande permanente bewoning is onderdeel van de werkelijkheid* Op de drie recreatiegebieden vindt al gedurende tientallen jaren ook feitelijke permanente bewoning plaats. Ik vraag de provincie niet om in deze Omgevingsvisie individuele bewoningssituaties te legaliseren. Dat is niet het onderwerp van deze zienswijze. De bestaande bewoning is echter wel onderdeel van de maatschappelijke werkelijkheid en daarom relevant voor een toekomstige gebiedsgerichte afweging. Een oplossing voor aantoonbaar bestaande situaties hoeft bovendien niet te betekenen dat onbeperkt nieuwe permanente bewoning of nieuwe woningbouw wordt toegestaan. Er kan juist onderscheid worden gemaakt tussen wat al bestaat en wat in de toekomst nieuw wordt toegevoegd.	In onze huidige Omgevingsverordening bieden wij onder strikte voorwaarden de mogelijkheid voor de transformatie van vakantieparken naar de bestemming wonen. De genoemde locaties zijn hier (nog) niet voor aangedragen. Wij zijn ons bewust van de complexiteit voor bepaalde woonsituaties maar hebben in onze omgevingsverordening een verbod op het permanent wonen op vakantieparken. De nieuwe Omgevingsvisie geeft geen aanleiding om dit te wijzigen.
ZW_0400 t/m ZW_0433	5	*5. Rust, groen en kleinschaligheid behouden* Voor De Zonnehoek, De Groene Liede en Klein België zijn rust, groen, ruimte en kleinschaligheid belangrijke kwaliteiten. Mijn verzoek om maatwerk is geen verzoek om de gebieden verder te verstedelijken, intensief te bebouwen of te ontwikkelen tot nieuwe woonwijken. Een toekomstperspectief voor de bestaande gebieden kan juist worden gekoppeld aan het voorkomen van verdere verstedelijking en aan verbetering van groen en biodiversiteit, klimaatbestendigheid, landschap, veiligheid, bereikbaarheid en kwaliteit van de leefomgeving. Behoud van bestaande situaties waar dat verantwoord mogelijk is, is niet hetzelfde als het mogelijk maken van nieuwe verstedelijking. *6. Investeringen vragen ook om toekomstperspectief* Voor eigenaren, bewoners en gebruikers is duidelijkheid over het toekomstperspectief van groot belang. Dit geldt temeer wanneer tegelijkertijd investeringen en maatregelen worden gevraagd op het gebied van bijvoorbeeld brandveiligheid, bereikbaarheid, infrastructuur en kwaliteit van de leefomgeving. Wij zijn bereid verantwoordelijkheid te nemen voor noodzakelijke en redelijke verbeteringen. Daar hoort echter ook bij dat de mogelijkheid van een duurzaam toekomstperspectief voor de bestaande gebieden niet vooraf door provinciaal beleid wordt uitgesloten.	Het bestemmingsplan van de gemeente en onze huidige omgevingsverordening zijn leidend voor een mogelijk toekomstperspectief. De keuzes die we op basis van deze Omgevingsvisie maken zullen getoetst worden aan de hand van bestemmingsplannen en afgestemd worden met de gemeenten.

ZW_0400 t/m ZW_0433	6	*7. Nieuwe recreatiegebieden zijn geen vervanging voor maatwerk voor bestaande gebieden* Er wordt tevens gesproken over de behoefte aan recreatieruimte en mogelijke nieuwe recreatiegebieden. Los van de vraag waar en in welke omvang nieuwe recreatieruimte nodig is, vind ik het belangrijk dat dit niet ten koste gaat van de aandacht voor bestaande recreatiegebieden. Het ontwikkelen of aanwijzen van nieuwe recreatiegebieden elders is geen antwoord op de vraag hoe zorgvuldig moet worden omgegaan met De Zonnehoek, De Groene Liede en Klein België. Deze gebieden bestaan al. Daarom verzoek ik de provincie ervoor te zorgen dat provinciaal beleid een duurzaam toekomstperspectief en toekomstig maatwerk voor bestaande recreatiegebieden niet uitsluit.	De gebieden waarnaar wordt verwezen in deze zienswijze vervullen een andere functie en komen niet overeen met de openbaar toegankelijke groene recreatieruimte die uitgebreid beschreven staat in de Omgevingsvisie en daarin aangeduid wordt als recreatiegebieden.
ZW_0400 t/m ZW_0433	7	*8. Mijn verzoek aan de provincie* Ik verzoek de provincie Noord-Holland daarom om in de definitieve Omgevingsvisie: - duidelijk onderscheid te maken tussen nieuwe ontwikkelingen en reeds bestaande recreatiegebieden en bestaande feitelijke situaties; - te verduidelijken welke betekenis de keuzes rond Schiphol, milieu(gebruiks)ruimte, (beschikbare) milieuruimte en “deze zones” hebben voor reeds bestaande recreatiegebieden; - expliciet te voorkomen dat deze provinciale beleidskeuzes gebiedsgericht maatwerk voor bestaande situaties bij voorbaat uitsluiten; - voldoende beleidsruimte te behouden om voor De Zonnehoek, De Groene Liede en Klein België een afzonderlijk en duurzaam toekomstperspectief te onderzoeken; - daarbij ruimte te behouden voor verschillende maatwerkoplossingen, zonder in deze Omgevingsvisie reeds vooruit te lopen op de uiteindelijke juridische oplossing; - onderscheid mogelijk te houden tussen bestaande situaties en eventuele toekomstige nieuwe ontwikkelingen; - verdere verstedelijking en ongewenste intensivering van de drie gebieden te voorkomen en hun rustige, groene en kleinschalige karakter te beschermen; - toekomstig maatwerk te kunnen verbinden aan verbetering van brandveiligheid, bereikbaarheid, groen, biodiversiteit, klimaatadaptatie, landschap en ruimtelijke kwaliteit; - de langdurig gegroeide maatschappelijke werkelijkheid op de drie gebieden bij toekomstige afwegingen mee te wegen; - het eventueel ontwikkelen van nieuwe recreatiegebieden niet te beschouwen als vervanging voor het zoeken naar een duurzaam toekomstperspectief voor reeds bestaande recreatiegebieden.	Zie de antwoorden hiervoor op de afzonderlijke vragen.

		9. Tot slot Ik begrijp dat de provincie terughoudend wil zijn met nieuwe woningbouw en nieuwe geluidgevoelige ontwikkelingen rond Schiphol. Daar richt mijn zienswijze zich niet tegen. Mijn verzoek is juist veel eenvoudiger: gebruik provinciaal beleid voor nieuwe ontwikkelingen niet om de deur naar toekomstig maatwerk voor bestaande recreatiegebieden dicht te zetten. De Zonnehoek, De Groene Liede en Klein België bestaan al. Geef deze gebieden de mogelijkheid om samen met gemeente, provincie en betrokkenen te onderzoeken welk duurzaam toekomstperspectief mogelijk is. Geen verdere verstedelijking, maar behoud van rust en groen én ruimte voor maatwerk voor wat er al is. Ik verzoek u deze zienswijze inhoudelijk te betrekken bij de vaststelling van de definitieve Omgevingsvisie Noord-Holland en mij een bevestiging van ontvangst en registratie van deze zienswijze te sturen.	
Categorie 6: Schrappen “onhaalbare NUL-doelen"			
ZW_7001 t/m ZW_7092	1	Hierbij dien ik tijdig mijn zienswijze in op de ontwerp-Omgevingsvisie Noord-Holland. De ontwerp Omgevingsvisie heeft een brede en langdurige betekenis voor de fysieke leefomgeving en kan richting geven aan latere programma’s, regels en concrete besluiten. Juist daarom is het van belang dat de visie voldoende concreet, zorgvuldig, evenwichtig en inzichtelijk wordt gemotiveerd, met voldoende aandacht voor de gevolgen voor bestaand legaal gebruik, landbouw, eigendom, bedrijfsvoering, voedselproductie, waterbeheer en de financiële gevolgen van keuzes.De provincie vermeldt zelf dat de ontwerp-Omgevingsvisie richting geeft aan het provinciale beleid voor 2030 en 2050 en dat de visie vervolgens wordt uitgewerkt in concrete programma’s en regels, waaronder de Omgevingsverordening. Daarmee is het van belang dat in deze fase al duidelijk is welke keuzes daadwerkelijk worden voorgestaan, welke onzekerheden nog bestaan en welke belangen en gevolgen bij de afweging zijn betrokken.	Wij danken indiener voor de zienswijze.

ZW_7001 t/m ZW_7092	2	*1. Algemeen: uitgangspunt van deze zienswijze* De ontwerp-Omgevingsvisie bevat belangrijke en verstrekkende keuzes voor het landelijk gebied. De impact daarvan kan groot zijn voor landbouwbedrijven, grondeigenaren en andere gebruikers van het landelijk gebied. Mijn bezwaar tegen verschillende onderdelen is niet dat klimaatadaptatie, waterveiligheid, natuur, voedselzekerheid of een gezonde leefomgeving geen plaats zouden mogen hebben in het provinciale beleid. Mijn bezwaar is vooral gericht tegen het vooraf vastleggen van harde of vergaande richtinggevende keuzes zonder dat de gevolgen, alternatieven, uitvoerbaarheid, financiële consequenties en belangen van bestaande legale functies voldoende inzichtelijk zijn gemaakt. De ontwerp-Omgevingsvisie moet daarom niet vooruitlopen op concrete beperkingen of functiewijzigingen die pas na nader onderzoek en een afzonderlijke besluitvorming kunnen worden gerechtvaardigd. Waar de visie zoekgebieden, restricties, waterberging, vernatting, overgangszones of het uitfaseren van bestaande situaties aankondigt, moet duidelijk worden gemaakt dat dit geen automatische aanspraak of grondslag vormt om bestaande rechten of legaal gebruik zonder afzonderlijke belangenafweging te beëindigen.	De Omgevingsvisie is bedoeld om de langetermijnambities en -doelen van de provincie te beschrijven. Daar waar mogelijk geven we al concretere invulling aan die ambities en doelen, zowel op thema als voor een aantal gebieden. De Omgevingsvisie is bovendien onderdeel van de beleidscyclus. In deze beleidscyclus staan ons andere instrumenten ter beschikking om nadere uitwerkingen op voorgenomen beleid vorm te geven. Ditzelfde geldt voor uitwerking en doorwerking van ambities en doelen op gebiedsniveau. Deze concretiseringen en uitwerkingen vinden plaats nadat de Omgevingsvisie is vastgesteld en vinden hun legitimatie in de Omgevingsvisie. Wij zijn het dan ook niet eens met indiener dat de omgevingsvisie niet vooruit mag lopen op nadere concretisering en definitieve keuzes na bijv. nader onderzoek; de omgevingsvisie heeft juist de functie om richtinggevend te zijn en te agenderen.
ZW_7001 t/m ZW_7092	3	*2. Klimaatneutraliteit en het doel van netto nul broeikasgasuitstoot*Ik maak bezwaar tegen het presenteren van netto nul broeikasgasuitstoot als een zodanig hard en allesbepalend doel dat daaruit vervolgens andere vergaande maatregelen als vanzelfsprekend zouden volgen. Een langetermijnvisie moet ruimte laten voor veranderende inzichten, technische ontwikkelingen, nationale en Europese beleidswijzigingen en onzekerheden in de toekomst.Ik verzoek de provincie daarom het doel zodanig te formuleren dat het realistisch, uitvoerbaar en betaalbaar is en dat duidelijk blijft welke keuzes nog onderwerp zijn van nadere afweging. Voorkomen moet worden dat een in de visie opgenomen einddoel later wordt gebruikt alsof daarmee reeds de noodzaak en rechtmatigheid van iedere daaruit afgeleide maatregel vaststaat.	De provincie werkt binnen de geldende nationale en Europese wet- en regelgeving, ook wat betreft het doel voor netto nul broeikasgasuitstoot in 2050. Waarbij veranderende inzichten en ontwikkelingen uiteraard worden meegenomen in het vervolg en de uitvoering.

ZW_7001 t/m ZW_7092	4	*3. Vernatting van het veenweidegebied* Aan de klimaatdoelstelling wordt in de ontwerp-Omgevingsvisie een vergaande koers voor vernatting van veenweidegebieden gekoppeld. Dit heeft potentieel grote gevolgen voor het huidige legale gebruik van gronden en voor de continuïteit van agrarische bedrijven. Ik verzoek de provincie om vernatting niet als een reeds vaststaand resultaat te presenteren, maar duidelijk onderscheid te maken tussen ambitie, onderzoek, mogelijke maatregelen en daadwerkelijk te nemen besluiten. Per gebied moeten ten minste de waterbeschikbaarheid, effecten op waterkwaliteit, landbouwkundig gebruik, bedrijfsvoering, natuur, infrastructuur, bodem, eventuele schade en alternatieven inzichtelijk worden gemaakt.	Bij de verdere integrale uitwerking van de veenlandschappen worden de gebiedskenmerken meegenomen en in het licht van de beleidsopgaven afgewogen. Uitspraken over de uitwerking in individuele gebieden ontbreken in de omgevingsvisie. Een verdere uitwerking van de veenlandschappen vindt plaats via het Regionaal Water- en Bodemprogramma.
ZW_7001 t/m ZW_7092	5	*4. Groei van de bevolking en integrale afweging* De ontwerp-Omgevingsvisie gaat uit van een forse groei van bevolking en activiteiten. Tegen die achtergrond is onvoldoende duidelijk hoe de verschillende doelen – klimaat, water, natuur, woningbouw, economie, energie en voedselproductie – integraal tegen elkaar zijn afgewogen. Ik verzoek om deze samenhang expliciet te maken en niet afzonderlijke doelen als absoluut te presenteren wanneer zij in de praktijk met elkaar kunnen conflicteren	De bevolkingsontwikkeling heeft effecten op het gebruik van de fysieke leefomgeving. Wij zijn het niet eens met indiener dat de omgevingsvisie slechts afzonderlijke doelen als absoluut formuleert. De effecten op het gebruik van de fysieke leefomgeving komen volgens ons uitvoerig in de omgevingsvisie ter sprake.
ZW_7001 t/m ZW_7092	6	*5. Natuur: onderbouwing en proportionaliteit*Ik verzoek de provincie om uitspraken over de toestand van de natuur voldoende gebiedsgericht en feitelijk te onderbouwen. Algemene kwalificaties over de staat van de natuur kunnen niet zonder meer dienen als rechtvaardiging voor vergaande ruimtelijke beperkingen. Ook moet inzichtelijk zijn welke maatregelen daadwerkelijk nodig zijn, welke alternatieven bestaan en welke gevolgen zij hebben voor andere functies.	De Omgevingsvisie is bedoeld om de langetermijnambities en -doelen van de provincie te beschrijven. Daar waar mogelijk geven we al concretere invulling aan die ambities en doelen, zowel op thema als voor een aantal gebieden. De Omgevingsvisie is bovendien onderdeel van de beleidscyclus. In deze beleidscyclus staan ons andere instrumenten ter beschikking om nadere uitwerkingen op voorgenomen beleid vorm te geven. Ditzelfde geldt voor uitwerking en doorwerking van ambities en doelen op gebiedsniveau. Deze concretiseringen en uitwerkingen op gebiedsniveau vinden plaats nadat de Omgevingsvisie is vastgesteld en vinden hun legitimatie in de Omgevingsvisie.

ZW_7001 t/m ZW_7092	7	*6. Voedselzekerheid en landbouwgrond* Voedselzekerheid wordt in de ontwerp-Omgevingsvisie genoemd, maar de consequenties van de verschillende ruimtelijke keuzes voor de beschikbare landbouwgrond en de agrarische productiecapaciteit zijn onvoldoende uitgewerkt. Meervoudig ruimtegebruik kan in sommige situaties voordelen hebben, maar kan ook leiden tot beperkingen in gebruik, opbrengst, bereikbaarheid en bedrijfsvoering. Ik verzoek daarom om voedselproductie als volwaardig belang mee te wegen en per maatregel inzichtelijk te maken wat de consequenties zijn voor de agrarische bedrijfsvoering en de beschikbaarheid van landbouwgrond.	Voedselzekerheid zien we als de uitkomst van hoe we als land omgaan met grond, economie, milieu en de toegang tot gezond eten. Dat vraagt om een integrale voedselstrategie, met meer departementen en maatschappelijke partijen aan tafel. Hierover zijn en blijven we als provincies met elkaar en het Rijk in gesprek. Voor een afweging van de impact van ruimtelijke ingrepen op de landbouwsector werken we zoals aangekondigd in de Omgevingsvisie aan een afwegingskader landbouw.
ZW_7001 t/m ZW_7092	8	*7. Waterberging, zoekgebieden en restricties* De ontwerp-Omgevingsvisie noemt het uitgangspunt dat in diepe polders 5 tot 10 procent en soms tot 15 procent van de diepste delen behouden moet blijven voor opvang van extreme regenval. Daarnaast worden zoekgebieden voor waterbergings- en noodoverloopgebieden genoemd. De visie kondigt daarbij restricties en de ontwikkeling van een juridisch instrumentarium aan waarmee tijdelijke waterberging voorrang zou krijgen op ander gebruik. Deze passage verdient een veel zorgvuldiger onderbouwing. Een generiek percentage kan niet zonder gebiedsspecifieke analyse als noodzakelijke maatstaf worden toegepast. De daadwerkelijke wateropgave, bestaande bergingscapaciteit, technische alternatieven, kosten, effecten op landbouw en natuur en de mogelijkheid van collectieve waterberging elders moeten per gebied worden onderzocht. De door mij aangeleverde foto's uit de ontwerp-Omgevingsvisie onderstrepen dit punt. Daarin staat dat nader onderzoek moet leiden tot de keuze welke gebieden uiteindelijk als bergingsgebieden en noodoverloopgebieden worden aangewezen en ingericht. Ook staat daarin dat voor dergelijke gebieden een juridisch instrumentarium moet worden ontwikkeld dat tijdelijke waterberging voorrang geeft op ander gebruik. Juist omdat de keuze van de gebieden nog nader onderzoek vergt, is het niet wenselijk dat de visie nu al de indruk wekt dat concrete gronden of functies zonder verdere afweging zullen worden beperkt. Ik verzoek de provincie daarom expliciet vast te leggen dat aanwijzing van een zoekgebied of reservering niet automatisch leidt tot beëindiging van bestaand legaal gebruik en dat een	De provincie wijst zoekgebieden aan voor noodoverloopgebieden en drinkwaterproductie. Deze zoekgebieden zijn tijdelijk van aard. Gedurende die periode worden de zoekgebieden nader onderzocht. Voor deze zoekgebieden gelden vooralsnog geen nieuwe eisen voor bestaand gebruik.

		concrete aanwijzing pas kan plaatsvinden na een afzonderlijke, deugdelijke belangenafweging en onderzoek naar alternatieven, gevolgen en compensatie.	
ZW_7001 t/m ZW_7092	9	*8. Water en bodem: generieke voorwaarden*De ontwerp-Omgevingsvisie spreekt ook over generieke voorwaarden die ervoor moeten zorgen dat ruimte blijft voor wateropvang bij hevige regenval. Dit roept de vraag op welke beperkingen hiermee voor bestaande functies worden bedoeld. Ik verzoek om deze voorwaarden concreter te maken en inzichtelijk te maken welke juridische status zij krijgen en op welke wijze bestaande rechten en belangen worden beschermd.	De Omgevingsvisie is bedoeld om de langetermijnambities en -doelen van de provincie te beschrijven. Daar waar mogelijk geven we al concretere invulling aan die ambities en doelen, zowel op thema als voor een aantal gebieden. De Omgevingsvisie is bovendien onderdeel van de beleidscyclus. In deze beleidscyclus staan ons andere instrumenten ter beschikking om nadere uitwerkingen op voorgenomen beleid vorm te geven. Ditzelfde geldt voor uitwerking en doorwerking van ambities en doelen op gebiedsniveau. Deze concretiseringen en uitwerkingen vinden plaats nadat de Omgevingsvisie is vastgesteld en vinden hun legitimatie in de Omgevingsvisie.In het regionaal water en bodemprogramma zullen voorwaarden concreter en inzichtelijk worden gemaakt.
ZW_7001 t/m ZW_7092	10	*9. Overgangszones en verbindingen tussen natuurgebieden* De ontwerp-Omgevingsvisie kondigt overgangszones rond Natura 2000-gebieden en nieuwe verbindingen tussen natuurgebieden aan. Ook hier geldt dat de gevolgen voor functie, landgebruik en economie	De Omgevingsvisie is bedoeld om de langetermijnambities en -doelen van de provincie te beschrijven. Daar waar mogelijk geven we al concretere invulling aan die ambities en doelen, zowel op thema als voor een aantal gebieden. De Omgevingsvisie is bovendien onderdeel van de beleidscyclus. In deze beleidscyclus staan ons andere instrumenten ter beschikking om nadere uitwerkingen op voorgenomen beleid vorm te geven. Ditzelfde geldt voor uitwerking en doorwerking van ambities en doelen op gebiedsniveau. Deze concretiseringen en uitwerkingen op gebiedsniveau vinden plaats nadat de Omgevingsvisie is vastgesteld en vinden hun legitimatie in de Omgevingsvisie. Zo zal ook de uitwerking van het beleid rondom overgangszones binnen een ander beleidsinstrument dan de Omgevingsvisie plaatsvinden. De gevolgen voor bestaande bedrijven en functies maken een onderdeel van die beleidskeuze.
ZW_7001 t/m ZW_7092	11	*10. Afname agrarische bedrijven en ruimtelijke consequenties* De visie signaleert dat het aantal agrarische bedrijven afneemt, maar werkt onvoldoende uit wat dit ruimtelijk betekent. Een verdere opeenstapeling van functies op het resterende agrarische gebied kan de bedrijfsvoering juist verder onder druk zetten. Ik verzoek daarom om een integrale analyse van de ruimtelijke gevolgen van de verschillende beleidskeuzes voor de agrarische sector.	Wij herkennen het verzoek van de indiener om een integrale analyse van de ruimtelijke gevolgen van de verschillende beleidskeuzes voor de agrarische sector. Deze Omgevingsvisie is op hoofdlijnen en zal worden uitgewerkt in onder andere het Programma Landbouw dat wij opstellen nadat deze visie is vastgesteld.
ZW_7001 t/m ZW_7092	12	*11. Waterbergings- en noodoverloopgebieden: eigendom en financiële gevolgen*Een aanwijzing als waterbergings- of noodoverloopgebied kan directe gevolgen hebben voor economisch gebruik en de waarde en bruikbaarheid van gronden. De ontwerp-Omgevingsvisie besteedt hier onvoldoende aandacht aan. Ik verzoek om vooraf inzichtelijk te maken welke financiële en bedrijfseconomische gevolgen	In de omgevingsvisie worden zoekgebieden aangewezen voor noodoverloopgebieden. Deze zoekgebieden zijn tijdelijk en bedoeld om nader onderzoek op uit te voeren naar de nut en noodzaak en ruimtelijke maatschappelijke impact, financiële en juridische consequenties etc. wel zal in de tekst worden aangegeven dat deze consequenties er mogelijk zijn

		kunnen ontstaan en welke rechtsbescherming en compensatiemogelijkheden daarbij worden voorzien.	
ZW_7001 t/m ZW_7092	13	*12. Landbouwgebieden en duidelijkheid over de agrarische functie* De aankondiging van specifieke landbouwgebieden voor agrarische productie roept de vraag op welke status het overige agrarische gebied in de toekomst heeft. Ik verzoek om duidelijk te maken dat het aanwijzen van specifieke landbouwgebieden niet zonder afzonderlijke afweging betekent dat bestaand legaal agrarisch gebruik elders wordt beëindigd of beperkt	Het aanwijzen van prioritaire landbouwgebieden betekent dat landbouw ook elders nog steeds van betekenis en waarde is. Uitgangspunt voor het afwegingskader landbouw is dat in alle gevallen, met al dan niet prioritaire landbouwgronden, de brede waarde van landbouw wordt gewogen bij ruimtelijke ingrepen.
ZW_7001 t/m ZW_7092	14	*13. Financieel perspectief voor de landbouw* De visie stelt dat verduurzaming financieel perspectief vraagt. Dat uitgangspunt moet ook daadwerkelijk worden vertaald naar de ruimtelijke keuzes. Bij iedere maatregel die de bedrijfsvoering beperkt, moet worden beoordeeld of een bedrijf economisch levensvatbaar kan blijven en welke ondersteuning, overgangsperiode of compensatie noodzakelijk is.	Door de sociaaleconomische positie van de boer expliciet als een van de doelen van kringlooplandbouw te benoemen is het toekomstperspectief van agrariërs als opgave benoemd. Hoe de verduurzaming van de agrosector de economische levensvatbaarheid van bedrijven raakt is namelijk niet op voorhand duidelijk en afhankelijk van economische en maatschappelijke ontwikkelingen in de komende periode. Door concrete uitwerking van kringlooplandbouw en de daarbij gestelde doelen krijgt dit vorm.
ZW_7001 t/m ZW_7092	15	*14. Gevolgen van bevolkingsgroei* De gevolgen van de voorziene bevolkingsgroei voor duurzaam-heid, biodiversiteit, energie, water, infrastructuur en noodzakelijke ruimtelijke ingrepen verdienen een integrale beoordeling. Ik verzoek om deze gevolgen zichtbaar mee te nemen in de afweging en niet uitsluitend afzonderlijke groeidoelen te formuleren.	De bevolkingsontwikkeling heeft effecten op het gebruik van de fysieke leefomgeving. Wij zijn het niet eens met indiener dat de omgevingsvisie slechts afzonderlijke groeidoelen formuleert. Integendeel, groei van de bevolking is wat ons betreft geen doel op zich. De effecten op het gebruik van de fysieke leefomgeving komen onzes inziens uitvoerig in de omgevingsvisie ter sprake.
ZW_7001 t/m ZW_7092	16	*15. Uitfasering van bestaande onderbemalingen*De aangekondigde uitfasering van verleende en legale vergunningen voor onderbemalingen raakt rechtstreeks aan rechtszekerheid en bestaanszekerheid. Een beleidsvisie kan niet zonder nadere besluitvorming en belangenafweging als vanzelf tot beëindiging van bestaande legale situaties leiden.Ik verzoek de provincie daarom om expliciet te maken welke juridische stappen noodzakelijk zijn, welke overgangsregelingen worden voorzien en hoe de belangen van betrokken ondernemers en grondeigenaren worden beschermd.	De Omgevingsvisie is bedoeld om de langetermijnambities en -doelen van de provincie te beschrijven. Daar waar mogelijk geven we al concretere invulling aan die ambities en doelen, zowel op thema als voor een aantal gebieden. De Omgevingsvisie is bovendien onderdeel van de beleidscyclus. In deze beleidscyclus staan ons andere instrumenten ter beschikking om nadere uitwerkingen op voorgenomen beleid vorm te geven. Ditzelfde geldt voor uitwerking en doorwerking van ambities en doelen op gebiedsniveau. Deze concretiseringen en uitwerkingen vinden plaats nadat de Omgevingsvisie is vastgesteld en vinden hun legitimatie in de Omgevingsvisie.Een verdere uitwerking van de veenlandschappen vindt plaats via het Regionaal Water- en Bodemprogramma. Hieronder valt ook de uitwerking in het omgaan met onderbemalingen.

ZW_7001 t/m ZW_7092	17	*16. Drooglegging, peilbeheer en nadeelcompensatie* De ontwerp-Omgevingsvisie noemt drooglegging van 20–40 cm als uitgangspunt en sluit een hoger waterpeil niet uit. Voor agrarische bedrijven kan dit grote gevolgen hebben. De enkele aankondiging dat nadeelcompensatie zal worden onderzocht, biedt onvoldoende duidelijkheid over de gevolgen en rechtspositie van betrokkenen. Ik verzoek daarom om eerst de feitelijke en bedrijfs-economische gevolgen van gewijzigde peilen inzichtelijk te maken en om duidelijkheid te geven over overgangsrecht, schade, compensatie en de wijze waarop bestaande legale situaties worden gerespecteerd.	Bij de verdere integrale uitwerking van de veenlandschappen worden de gebiedskenmerken meegenomen en in het licht van de beleidsopgaven afgewogen. Uitspraken over de uitwerking in individuele gebieden ontbreken in de omgevingsvisie. Een verdere uitwerking van de veenlandschappen vindt plaats via het Regionaal Water- en Bodemprogramma. Daarbij hoort een uitwerking van de benodigde instrumenten, waaronder de juridische die gekoppeld zijn aan grondeigendom/beheer enz.
ZW_7001 t/m ZW_7092	18	*17. Datacenters, drinkwater en energie* De ontwerp-Omgevingsvisie biedt ruimte voor economische activiteiten waaronder datacenters. Ik verzoek om hierbij niet alleen naar economische en ruimtelijke effecten te kijken, maar ook naar de gevolgen voor drinkwaterbeschikbaarheid, energiegebruik, netcapaciteit en de samenhang met andere ruimteclaims.	Wij realiseren ons dat toenemende schaarsten vragen om een kritische afweging ten aanzien van het verder faciliteren van datacenters. Hoewel er vanuit Europa, Rijk en regio een duidelijke behoefte is aan datacenters die bijdragen aan Europese soevereiniteit zullen wij via onze provinciale Datacenterstrategie nader uitwerken hoe wij daarop willen gaan sturen.
ZW_7001 t/m ZW_7092	19	*18. Juridische zorgvuldigheid en integrale belangenafweging*Gelet op de verstrekkende betekenis van de ontwerp-Omgevingsvisie verzoek ik de provincie om de uiteindelijke visie zodanig vast te stellen dat duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen beleidsambities, onderzoeksrichtingen, zoekgebieden, ruimtereserveringen en concrete beleidskeuzes. Ook verzoek ik om de gevolgen voor bestaande legale functies, eigendom, bedrijfsvoering en financiële belangen kenbaar en inzichtelijk te betrekken bij de voorbereiding.Daarbij verzoek ik de provincie om in de Nota van Beantwoording concreet en gemotiveerd op ieder onderdeel van deze zienswijze in te gaan. Een algemene verwijzing naar toekomstige programma's of nadere regelgeving is onvoldoende wanneer de ontwerpvisie zelf al richtinggevende gevolgen kan hebben voor de verdere besluitvorming.	We verwijzen indiener naar hoofdstuk 4 van de Nota van Beantwoording.

ZW_7001 t/m ZW_7092	20	*19. Uitdrukkelijk voorbehoud ter bewaring van rechten – Boekelermeer en Weerepolder* Bezwaar maken ter bewaring van recht Ik wil uitdrukkelijk mijn rechten voorbehouden met betrekking tot de gebieden die verband houden met Boekelermeer en Weerepolder. Deze passage moet worden opgevat als een uitdrukkelijk voorbehoud dat deze zienswijze geen afstand inhoudt van enig recht of rechtsmiddel met betrekking tot concrete toekomstige besluiten, plannen, vergunningen, regels, aanwijzingen of andere besluiten die deze gebieden of mijn belangen daarin kunnen raken. Voor zover tegen een concreet besluit afzonderlijk bezwaar, beroep of een ander rechtsmiddel openstaat, behoud ik mij uitdrukkelijk het recht voor daarvan gebruik te maken binnen de daarvoor geldende wettelijke termijnen. Deze zienswijze strekt er niet toe om een afzonderlijk rechtsmiddel te vervangen of om een eventuele beroepstermijn te verlengen. Ik verzoek de provincie deze uitdrukkelijke rechtenvoorbehoudende passage integraal te registreren en bij de verdere besluitvorming te betrekken.	Wij hebben uw zienswijze voor kennisgeving aangenomen, omdat deze geen betrekking heeft op de inhoud of gewenste inhoud van de omgevingsvisie. Wij maken geen registratie van deze zienswijze.

ZW_7001 t/m ZW_7092	21	*20. Verzoeken*• de ontwerp-Omgevingsvisie aan te passen overeenkomstig de hierboven genoemde bezwaren en aandachtspunten;• harde en onvoldoende onderbouwde doelstellingen niet als vaststaand resultaat te presenteren wanneer de uitvoering nog afhankelijk is van nader onderzoek, alternatieven en afzonderlijke besluitvorming;• de gevolgen voor landbouw, voedselproductie, bestaand legaal gebruik, eigendom, bedrijfsvoering en financiële belangen expliciet en gebiedsgericht te beoordelen;• bij waterberging, vernatting, peilbeheer en overgangszones de noodzaak, proportionaliteit, alternatieven en gebiedsspecifieke effecten inzichtelijk te maken;• duidelijk onderscheid te maken tussen zoekgebieden, ruimtereserveringen, beleidsambities en juridisch bindende regels;• bestaande legale situaties niet zonder afzonderlijke wettelijke grondslag, belangenafweging, overgangsregeling en passende rechtsbescherming als beëindigbaar te beschouwen;• deze zienswijze volledig en inhoudelijk te beantwoorden in de Nota van Beantwoording.	In het voorgaande zijn wij per punt ingegaan op de ingebrachte punten van indiener.
ZW_7001 t/m ZW_7092	22	*21. Conclusie* De ontwerp-Omgevingsvisie bevat op onderdelen vergaande ambities en richtinggevende keuzes voor het landelijk gebied. Ik verzoek de provincie deze keuzes niet als onvermijdelijk of reeds definitief te presenteren, maar te zorgen voor een realistische, haalbare en volledig afgewogen visie waarin ruimte blijft voor veranderende inzichten en waarin de belangen van landbouw, voedselzekerheid, waterveiligheid, natuur, economie, eigendom en bestaand legaal gebruik evenwichtig worden meegewogen. Ik verzoek u deze zienswijze als tijdig ingediend en volledig onderdeel van de besluitvorming te beschouwen en daarop gemotiveerd te reageren.	De Omgevingsvisie is bedoeld om de langetermijnambities en -doelen van de provincie te beschrijven. Daarbij hebben we getracht om de verschillende belangen met elkaar zorgvuldig af te wegen. Daar waar mogelijk geven we al concretere invulling aan die ambities en doelen, zowel op thema als voor een aantal gebieden. De Omgevingsvisie is bovendien onderdeel van de beleidscyclus. In deze beleidscyclus staan ons andere instrumenten ter beschikking om nadere uitwerkingen op voorgenomen beleid vorm te geven.

ZW_7001 t/m ZW_7092	23	*2 fotobijlagen:* Bijlage 1 – Aangeleverde foto ontwerp-Omgevingsvisie, p. 71De foto toont passages over waterberging, zoekgebieden voor waterbergingsgebieden en noodoverloopgebieden, en het aangekondigde juridische instrumentarium waarbij tijdelijk bergen van water voorrang krijgt op ander gebruik. Bijlage 2 – Aangeleverde foto's gebiedsuitwerking/waterDe aangeleverde beelden bevatten onder meer de gebiedsvermelding 'Wieringermeerpolder - west' en de passage over generieke voorwaarden, waterberging en ruimte voor wateropvang bij hevige regenval.	Behoeft geen reactie.
ZW_7001 t/m ZW_7092	24	*Bron- en documentnotitie* Deze zienswijze is opgesteld op basis van het door de indiener aangeleverde concept-zienswijzedocument en de twee aangeleverde foto's. De oorspronkelijke inhoudelijke punten zijn behouden, maar taalkundig verbeterd, juridisch voorzichtiger geformuleerd en opnieuw doorlopend genummerd. De door de indiener verzochte onderdelen over Wieringermeer-West en afzonderlijke kaartduiding zijn uit deze versie verwijderd. Voor de procedurele formulering is tevens gecontroleerd aan de hand van de actuele publicatie van de provincie Noord-Holland dat de ontwerp-Omgevingsvisie en het ontwerp-omgevings-effectrapport van 15 juni 2026 tot en met 31 augustus 2026 ter inzage liggen en dat een ieder een zienswijze kan indienen. Let op: tegen een ontwerp-Omgevingsvisie wordt in deze fase een zienswijze ingediend; deze zienswijze is daarom niet als een regulier bezwaarschrift tegen de ontwerpvisie aangeduid. Het afzonderlijke rechtenvoorbehoud is bewust zo geformuleerd dat het geen afzonderlijke wettelijke bezwaar- of beroepstermijn probeert te vervangen of te verlengen.	Behoeft geen reactie.

Categorie 7: Bollengronden			
Zienswijzenummer	**Subnummer Zienswijze**	**Inhoud zienswijze**	**Beantwoording**
ZW_0500 t/m ZW_0504	1	*Waardering voor de ontwerp-omgevingsvisie* Alle vijf zienswijzen geven aan met belangstelling kennis te hebben genomen van de Ontwerp-omgevingsvisie en waarderen dat de provincie de bijzondere positie van de bloembollensector expliciet erkent.	Introductietekst, geen antwoord nodig.
ZW_0500 t/m ZW_0504	2	*Erken de bloembollensector als strategisch economisch cluster* Alle indieners verzoeken de sector expliciet te erkennen als een internationaal opererend, strategisch agrarisch-economisch cluster van provinciaal belang, waarvoor voldoende fysieke en economische ontwikkelruimte behouden moet blijven.	
ZW_0500 t/m ZW_0504	3	*Maak zoetwaterbeschikbaarheid een provinciale opgave* Alle vijf vinden de huidige formulering over zoetwater en verzilting in de ontwerpvisie onvoldoende en vragen een stevigere, actievere formulering, met samenwerking tussen Rijk, waterschap, kennisinstellingen en sector, en met het IJsselmeer en Amstelmeer als strategische zoetwaterbronnen.	De provincie zet zich, samen met andere overheden, in voor een duurzaam en volhoudbaar watersysteem voor de provincie en een goede waterverdeling tussen de verschillende vragers. Innovaties en bijvoorbeeld het lokaal vasthouden van water kunnen hier een belangrijke bijdrage aan leveren. De mogelijkheden hiervoor en de haalbaarheid verschillen van plek tot plek. Hiervoor anticiperen wij bijvoorbeeld actief in het Deltaprogramma Zoetwater en Deltaprogramma Centraal Holland. Tegelijk constateert het Nationaal Deltaprogramma dat er op termijn niet voor alle vragers voldoende water zal zijn, ondanks diverse innovaties en dat vragers zich hier op zullen moeten voorbereiden.Voor de verdeling van water zijn wij wel gebonden aan de nationale verdringingsreeks. De provincie ziet het zoetwatervraagstuk dan ook als een serieus en belangrijk vraagstuk. Het is ook niet voor niets dat het zoetwatervraagstuk een prominente plek heeft gekregen in deze omgevingsvisie.Hoe wij hier verder vorm aan geven, en hoe wij dat samen met andere partners willen oppakken, wordt onder meer uitgewerkt in het Regionaal Water en Bodemprogramma.

ZW_0500 t/m ZW_0504	4	*Koppel water- en bodemsturing aan innovatie, niet automatisch aan beperking* Alle indieners ondersteunen water en bodem als ordenend principe, maar waarschuwen voor een te statische toepassing. Ze vragen om innovatieve oplossingen voor waterbeheer volwaardig mee te wegen vóórdat beperkingen aan agrarisch gebruik worden opgelegd; functieverandering mag alleen een laatste optie zijn.	zie ZW_0500 t/m ZW504_3
ZW_0500 t/m ZW_0504	5	*Geef duurzame bollenteelt daadwerkelijk ontwikkelruimte* Elke zienswijze vraagt om vast te leggen dat aantoonbaar duurzame en toekomstbestendige bedrijven ruimte moeten houden om zich binnen de concentratiegebieden verder te ontwikkelen, omdat verduurzaming en economische ontwikkeling niet tegenover elkaar mogen staan.	De gevraagde ontwikkelruimte heeft betrekking op de ontwikkelruimte op boerenerven/agrarische percelen. Onder de noemer kringlooplandbouw besteden we daar in de omgevingsvisie in algemene zin aandacht aan. De ontwikkelruimte op het boerenerf/agrarisch perceel is met name geregeld in de Omgevingsverordening en niet in het instrument omgevingsvisie.
ZW_0500 t/m ZW_0504	5	*Geef duurzame bollenteelt daadwerkelijk ontwikkelruimte* Elke zienswijze vraagt om vast te leggen dat aantoonbaar duurzame en toekomstbestendige bedrijven ruimte moeten houden om zich binnen de concentratiegebieden verder te ontwikkelen, omdat verduurzaming en economische ontwikkeling niet tegenover elkaar mogen staan.	De gevraagde ontwikkelruimte heeft betrekking op de ontwikkelruimte op boerenerven/agrarische percelen. Onder de noemer kringlooplandbouw besteden we daar in de omgevingsvisie in algemene zin aandacht aan. De ontwikkelruimte op het boerenerf/agrarisch perceel is met name geregeld in de Omgevingsverordening en niet in het instrument omgevingsvisie.
ZW_0500 t/m ZW_0504	6	*Bescherm hoogwaardige bollengrond tegen onomkeerbare functieverandering* Alle vijf verzoeken het principe "agrarisch gebruik en agrarische ontwikkeling eerst" te hanteren, de begrenzing van bollenconcentratiegebieden expliciet te borgen conform het coalitieakkoord, en stellen dat een eventuele landwaartse uitbreiding van de binnenduinrand niet ten koste mag gaan van bestaande bollengrond.	In essentie kunnen we geen garanties geven dat agrarische gronden niet andere functies kunnen krijgen. Ons beleid voor behoud goede landbouwgronden, met afwegingskader landbouw, is gericht op het behouden van ontwikkelruimte voor de sector als geheel, inclusief de bollenteelt. We hebben geen specifiek ruimtelijk beleid voor het behouden van bollenareaal. Het beleid voor de bollenconcentratiegebieden heeft als doel om de ontwikkeling van de permanente bollenteelt op zand te beperken tot deze gebieden. Het doel achter de landinwaartse uitbreiding van de kuststrook is in eerste instantie bedoeld als mogelijke ontwikkeling om de waterveiligheid op een toekomstbestendige manier vorm te geven en daarbij ook mogelijk hierdoor een grotere zoetwaterbel te creëren die de verzilting tegengaat of vermindert. Dit zijn brede maatschappelijke belangen waarbij mogelijk ook de landbouwsector kan profiteren. Ook gaan we de gebruiksmogelijkheden bij deze ontwikkeling onderzoeken waarbij inderdaad recreatie en natuur en ook agrarisch gebruik tot de mogelijkheden behoort.

ZW_0500 t/m ZW_0504	7	*Verwerking, bewaring en innovatie horen bij het concentratiegebied* Alle indieners vragen om binnen bollenconcentratiegebieden voldoende ruimte te houden voor functioneel verbonden bedrijfsbebouwing en voorzieningen (centrale verwerking, bewaring, waterzuivering, mechanisatie, robotisering, energie, logistiek), zodat verduurzaming niet wordt belemmerd door ruimtelijke beperkingen.	De gevraagde ruimte voor functioneel verbonden bedrijfsbebouwing en voorzieningen heeft betrekking op de ontwikkelruimte op boerenerven/agrarische percelen. Onder de noemer kringlooplandbouw besteden we daar in de omgevingsvisie in algemene zin aandacht aan. De ontwikkelruimte op het boerenerf/agrarisch perceel is met name geregeld in de Omgevingsverordening en niet in het instrument omgevingsvisie.
Onderstaande onderdeel van zienswijze ZW_0502 betreft een expliciete vraag die aanvullend is op de vragen en beantwoording in categorie 7 bollengrond.			
ZW_0502	1	Mogelijke aanwijzing van bedrijventerrein Boekelermeer als industrieterrein van provinciaal belang. De indiener wijst erop dat dit gebied in de jaren 80 is heringericht tot bloembollengrond van hoge kwaliteit en dat een dergelijke aanwijzing het bedrijf direct raakt, omdat deze schaarse grond niet gemist kan worden.	De verkenning van de mogelijke uitbreiding zullen wij mede bekijken in breder (landschappelijk) perspectief. Zoals aangegeven in de Omgevingsvisie zijn meervoudig grondgebruik, goede ruimtelijke kwaliteit, het effect op het historisch landschap en zicht(belevingswaarde) van het Beschermd Landschap en bedrijventerrein aandachtspunten. Dat geldt ook voor de gezonde leefomgeving in het gebied, de weging van het landbouwbelang van de gronden en de mobiliteitsopgave, inclusief de relatie met de naastgelegen A9 en aansluitingsweg voor de nieuwe woonwijk Zandzoom. We zullen uw signaal meenemen in de nadere integrale afweging die wij ten aanzien van de Boekelermeer zullen maken.